

gjort lempelig, den var affattet, som det hedder paa Latin: suaviter in modo, fortiter in re. Vi kunde ikke gjøre Andet, men maatte efter vor Overbeviisning fraraade selve Sagen; men vi have baade skriftligt og mundtlig, troer jeg, gjort det saaledes, at vi ikke ere traadte Regjeringen for nær, og skulde jeg f. Ex. idag have været lidt varm, saa vil dog Ingen igaar have savnet Urbanitet og al mulig Hensyntagen hos Udvalgets Ordfører. Vi fik altsaa den Erklæring, at det hele Ministerium vilde træde af, hvis denne Sag ikke gik igjennem. Den Minister derimod, der forsvarede Lovforslaget, og til hvis Ministerium det hører, sagde Intet derom, og det maa ogsaa indrømmes, at det vilde have lydt lidt besynderligt, om en Minister, der for saa Maanedes siden indtraadte i Ministeriet til det særdisse Lovudkast, hvori han ikke har indsat en Tødel, men som han har foresundet, da han, som jeg troer, noget uventet for ham selv, blev kaldet til Ministerpladsen, og som endelig ikke har en Fortid, i Henshold til hvilken han kunde beraabe sig paa den Tillid og Forventning, man havde til hans organisatoriske Dygtighed — om denne Minister vilde have erklæret, at han vilde gaae af, hvis dette Lovforslag ikke vedtoges. Men naar jeg saa betragter den høitærede Conseilspræsidents Erklæring, saa troer jeg ikke — og det er en Overbeviisning, som jeg troer deles af mange ærede Medlemmer, selv af mange Medlemmer, som ønske at stemme med Ministeriet —, at denne Erklæring er constitutionel eller politisk berettiget, fordi den ikke staar i noget Forhold til Lovforslagets Bestaaenhet, og fordi den ikke er i Continuitet med Ministeriets tidligere Optreden. Den kan ikke søge sin Berettigelse i Lovforslagets Bestaaenhet; allerede ved Sagens 1ste Behandling erindrede en æret Landssthingsmand, der sidder saa Pladser fra mig, den ærede 2den Landssthingsmand for 1ste Kreds (Krieger), om, at han ikke ventede, at Ministeriet i denne Sag, som berørte de fineste Fibrer i Gemysterne, vilde kjøre op med et Ministerspørgsmaals grove Sktyts. Det er ikke rigtigt, naar man siger, at man varsomt vil tage fat paa de kirkelige Anliggender, da at vælge en kirkelig Lov til derpaa at reise et Minister-

spørgsmaal; men det er dernæst heller ikke rigtig at gjøre det, naar man hvert Dieblif siger: Denne lille Lov, denne ubetydelige Lov, denne Lov, der kun vil faae saa ringe Udbredelse. Er man berettiget til at stille et Ministerspørgsmaal paa en saadan Lov? Et Ministerium er berettiget til at gaae af, og til ved Trudsken derom at udøve et Tryk paa Repræsentationen, naar det finder en paa enhver anden Maade uovervindelig Modstand i Sager, der ere uundværlige for Regjeringens Førelse, eller som hænge saaledes sammen med hele Ministeriets politiske Charakter og Historie, at det ikke kan lade Spørgsmaalet falde uden at fornægte sin Charakter; men er dette da Tilfældet med nærværende Sag? Er denne Sag da saadan, at Ministeriet vil finde den allermindste Hindring for videre at føre Regjeringens Tjiler, naar denne Lov ikke i dette Dieblif vedtages, naar dette Spørgsmaal, som Lovens dreier sig om, henvises til Behandling sammen med hele Kirkesagen. Vi forlange ikke Betænkning efter Betænkning, men vi forlange Eenhed i Handling. Er dette et Spørgsmaal, som berører den politiske Opgave, som det nuværende Ministerium kan antages at have sat sig, og som det bør gennemføre, naar det ikke vil svigte sin Charakter? Jeg siger Nei og atter Nei, og jeg troer ikke, der er Nogen i denne Sal, der troer, at Ministeriet Frijs — jeg tør ellers ikke nævne noget Medlems Navn, men et Ministerium har sit Navn — er indtraadt med en Forventning om væsentlig at skulle behandle og løse kirkelige Spørgsmaal. Jeg troer det ikke, og jeg kan foruden alt Andet endnu tilføie een Ting. Jeg vil ikke discutere Personligheder; men jeg kan dog ikke undlade at nævne, at det nuværende Ministerium har indtil for $\frac{3}{4}$ eller $\frac{1}{2}$ Aar siden ladet Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bestyre af en Mand, der aabent og ligefrem sagde, at disse Sager hørte ikke til hans Livsopgave, og som derfor heelt igjennem — det er saa notorisk, at Ministeren selv vilde undre sig, naar man ikke vovede at udtale det ligefrem overfor ham — indtog en expecterende og tvivlende Stilling overfor alle kirkelige Spørgsmaal, og deri laae, at heller ikke Ministeriet i dets Heelhed havde antaget nogen